

ГЕОМЕТАРСКИ И ГЕОДЕТСКИ ГЛАСНИК

Орган Удружења Геометара и Геодета Краљевине Југославије
БЕОГРАД, Адмирала Гепрата 68

ОПШТИ ДЕО

ИЗВЕШТАЈ СА ИНТЕРНАЦИОНАНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ГЕОМЕТАРА У ПАРИЗУ

Као што је већ у прошлом броју гласника јављено, ово-годишње заседање Сталног комитета Међународне федерације геометара одржано је у Паризу од 15—18 јула у оквиру Међународне изложбе. Све припреме и бригу за пријатан боравак преузело је на себе француско удружење геометара на челу са претседником, симпатичним и познатим стручњаком г. Рене Данжеом. Југословенска делегација — једна од најмногобројнијих — позната по свом досадањем раду а нарочито после прошлогодишњег заседања комитета у Београду била је предмет опште пажње и осећала се врло пријатно у овој метрополи људске културе, жижи слободе, једнакости и братства. На челу наше делегације био је искусни и добро познат у Међународној федерацији г. Др. Звонимир Краљ., начелник одељења катастра и државних добара, са још тројицом делегата г. г. Александром Костићем, Димитријем Милачићем и Драгмиом Бошковићем. На свима забавним приредбама уз ово заседање били смо заступљени још преко г-ђе Краљ, г-це Надежде Чабак и г. Милана Милошевића.

Сем тога, истовремено су, поред горњих особа, боравили у Паризу као екскурзисти нашег Удружења г. г. Богдановић Богдан, Миловановић Милован, Ђоровић Благоје, Далипагић Џемал, Папо Аврам и Ешкенази Ефраим, који носе са пута најлепше и врло корисне успомене и вратили су се одушевљени свим оним што су у Паризу и на путу видели, а нарочито на Светској изложби. Ми се надамо и очекујемо

да ће неко од ескурзиста и лично кроз редове нашег Гласника изнети своје утиске са ове незаборавне ескурзије. Овде пак можемо само да пожалимо да број ескурзиста није био већи, како су то многи желели.

У продужењу изнећемо хронолошким редом у кратким потезима сам ток заседања и разних приредаба.

14 јула је благодарећи љубазности г. Данжеа цела делегација заједно са ескурзистима добила улазнице за посебна места на ревиу трупа француске војске. Овај реви је оставио на све присутне најснажнији утисак, јер се сваки морао дивити, а многи су били и изненађени, снази и моћи француске војске, чији је главни задатак очување мира у свету. Сваки је напустио овај реви са чврстим убеђењем да се очување мира и слободе малих народа налазе у чврстим рукама и да се може са већом ведрином гледати у будућност.

Исто тако је сваки странац остао задивљен пред призорима како широки народни слојеви прослављају на један типичан француски начин свој народни празник — било песмом и игром по улицама и трговима Париза, било огромним манифестацијама народа. На свим странама бучна веселост и одушевљење а ипак свуда примеран ред.

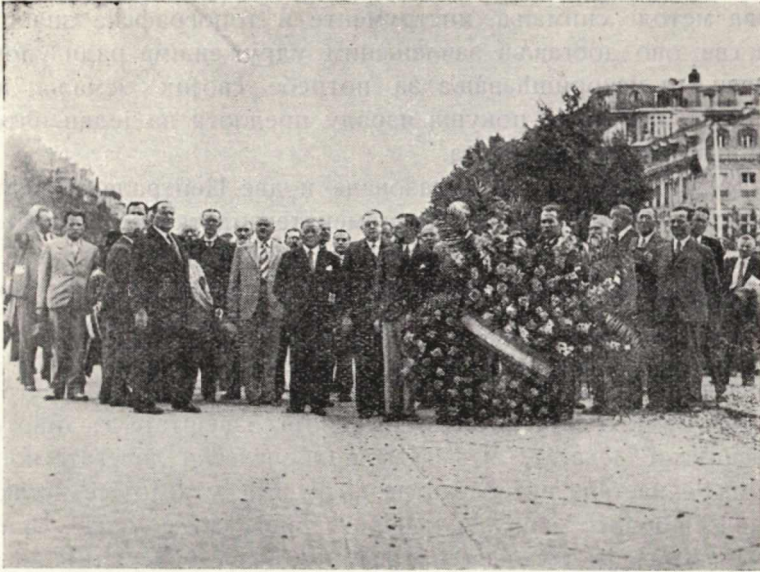
Незаборавна је и неописива ноћ 14 јула када су приређене невероватне илуминације на Светској изложби пред неколико стотина хиљада одушевљених француза и странаца.

15 јула почео је рад Међународне конфедерације геометара, где су биле заступљене преко својих делегата следеће државе: Америка, Белгија, Данска, Енглеска, Италија, Југославија, Пољска, Француска, Холандија, Чехословачка и Швајцарска.

Тога дана је у 9 часова извршено међусобно упознавање делегата а у 10 часова почео је рад *Комисије за технички речник*, под претседништвом г. Шривера — белгијског делегата.

Ова комисија која већ више година ради на оснивању једног интернационалног техничког речника, по угледу на фотограметријски речник, ове је године донела неколико практичних одлука са надом да ће оне допринети једном интензивнијем раду и позитивнијим резултатима. У том циљу

је наша делегација предложила: „Да се списак свих до сада скупљених израза пошаље појединим националним удружењима у француском тексту, да би их могле превести на свој матерњи језик, евентуално надопунити новим изразима, и на тај начин поставити цео овај рад на солиднију основу узајамне сарадње“. Овај предлог је једногласно усвојен и на крају дискусије комисија је усвојила:

Делегати на међународној конгресу у Паризу:
Полагање венца на гроб Незнаоног јунака.

- 1) Да се сви до сада скупљени технички изрази класирају на француском језику као основи;
- 2) Да Генерални секретаријат пошаље делегацијама свих земаља класирану листу израза;
- 3) Да Стални комитет обезбеди комисији суму од 5 ливри стерлинга у циљу лакшег извођења овог посла.

Сем тога је одлучено да идући пленарни састанак ове комисије буде у Риму пре самог конгреса а да се у међувремену састану подкомисије у новембру 1937 г. и марту 1938 г.

Истог дана по подне одржала је своје седнице и Катастарска комисија, која је једногласно изабрала за свог претседника г. Др. Звонимира Краља са очитим задовољством свих присутних делегата, јер се с правом очекује да ће и

ова комисија у будуће показати више позитивних резултата него до сада. Овим је несумњиво изражено признање не само г. Др. Краљу већ целокупном раду геометарског и геодетског staleжа у Југославији и на нашем је удружењу да оправда наде, да се по врло деликатним проблемима ове комисије постигну што скорија решења.

Циљ је ове комисије: да прикупља и сређује податке о катастру и земљишној књизи у разним земљама, да проучава методе снимања, инструменте и топографске знакове; да све ово доставља зачлањеним удружењима ради упоређивања и искоришћавања за потребе својих земаља; и у крајној линији да покуша израду предлога за један интернационални тип катастра.

У том смислу су образоване и две Централне са задатком да прикупљају све горе поменуте податке и да их стављају на расположење комисији. Седишта ових централа су била у Лондону и Паризу, које су до сада прикупиле врло много материјала, али на жалост, неке нарочите користи од тог рада није било за поједине делегације, према је лондонска Централна била врло активна и има богате резултате.

У овој сесији поднели су своје извештаје г. Мартен, француски делегат, и г. Шепард енглески делегат, после којих је настала интересантна дискусија, у којој се истакао један нарочито запажен и карактеристичан моменат. Наиме г. Др. Краљ је поставио питање, да ли се Федерација може користити скупљеним подацима од стране енглеске Централне на основи постављених питања појединим члановима федерација. На ово је г. Шепард, на наше велико изненађење, одговорио, да је овај материјал сопственост Британске владе и да они не би желели да објаве податке који још нису потпуни. Ми се, разуме се, не можемо сложити са оваквим одговором, јер смо сматрали да су ови подаци прикупљени у Лондону и за потребе федерације, пошто су скоро све делегације слале одговоре на постављена питања, верујући да ће се једнога дана сви моћи послужити овим подацима. Збирка енглеске Централне садржи податке за 55 катастарских система разних држава и народа. Од тога су у њој обрађена 33 катастра са територије Британске Империје а 22 катастра из других држава. По тврђењу директора Шепарда постоји уопште у свету 88 разних катастарских система. Према томе треба да у поменуту збирку уђу

још 33 катастарска система. Могли смо осетити да је споменути огромни задатак поверен стручњацима Лондонске Централне са званичног места и да тај напорни рад нема само научну него и практичну сврху.

У току седнице је констатовано да до сада постављена питања по појединим катастарским проблемима нису била потпуна и на предлог г. Шепарда одлучено је: да се свима зачлањеним удружењима доставе нова попуњена питања с допуном претседника г. Краља да свако удружење може додати нова питања и одговоре или одбацити она која не одговарају усвојеном катастру у његовој држави.

Делегати на међународном конгресу у Паризу:
Другарско вече

Исто тако је одлучено да се продужи рад на проучавању метода и инструмената као и топографских знакова.

Идући састанак ове комисије одржаће се 1938 г. у Риму пре конгреса.

16 и 17 јула одржане су седнице Сталног комитета, на којима се расправљало о текућим административним и финансијским питањима федерације као и поднетим предлозима за измену правила на конгресу, који ће се одржати у Риму 1938 г. У овој дискусији најинтересантнија је тачка

била по предлогу Сталног комитета, да се у будуће могу примати као равноправни чланови федерације и претставници влада појединих држава. Како су делегати Француске, Југославије, Чехословачке, Пољске, Белгије и Холандије одлучно стали на супротно становиште овом предлогу енглеске делегације — то је дефинитивна одлука по овом питању одложена до конгреса 1938 г. Ми се надамо да овакав чудан предлог неће уопште бити примљен, јер то би унело пометњу у самој федерацији, која и иначе не може да се похвали неким већим успесима у свом раду.

На крају седнице Сталног комитета свака је делегација поднела писмени извештај о делатности удружења и струка у својој земљи. Сличан је извештај поднела и наша делегација који гласи:

*Активност Југословенских геометара и геодета у
прошлом периоду*

1. *Радови државних геометара* — у главном се свде на снимање за нови катастарски премер и делимично на обнови катастра. Међу најкарактеристичније несумњиво спадају радови на триангулацији 1 реда којом треба испунити једну велику празнину на површини од око 2,300 000 ха. Ове радове изводи Одељење катастра у сагласности са Војно-географским институтом и трајаће са изравнавањем две године. Сем тога у циљу обнове катастра на територији где је извршен један лош премер од бивше Аустро-Угарске приступило се развијању тригон. мреже 2,3 и 4 реда такође од Одељења катастра.

Други карактеристични моменат састоји се у припреми радова за извођење једног пробног аерофотограметријског снимања за катастарске циљеве у размери 1:5000 заједно са Војно-географским институтом и Командом ваздухопловства. Резултати ових испитивања имаће одлучујућу реч за ширу примену ове методе код нас.

2. *Радови приватних геометара* су многобројни и услови су се побољшали према прошлој години — тако да се могу сматрати задовољавајућим. Постоји оправдана нада да ће бити и бољи нарочито ако се успе да дође до једног јединственог закона о комасацији земљишта за целу државу.

3. Активност самог удружења ове године била је готово потпуно заузета у дискусијама и одбрани интереса свога

сталежа код доношења закона о овлашћеним инжињерима. Законом се дефинише улога и делокруг рада за сваку посебну грану у целокупној техничкој струци и разумљиво је, да су се том приликом испољили и посебни интереси сваке групе. Такав је случај наступио између геометара с једне стране и геодета и инжињера с друге стране и ове потпуно сродне струке водиле су дуге дискусије и расправе и на крају се већи део приватних геодета и инжињера одвојио оснивајући своје посебно удружење приватних инжињера-геодета. Ипак је закон, који је примљен од Народне скупштине и од Сената, признао геометрима право на све врсте геодетских и геометарских радова изузев комасација, које су везане са извођењем мелиорационих радова и деоба у градовима везаних за једновремено пројектовање регулације.

Врховни надзор над овим радовима приватних инжињера-геодета и геометара као и давање овлашћења истима остало је и даље Одељењу катастарa за целу државу.

Поред осталих текућих послова Удружење је желело да ове године организује једну ескурзију већег обима у Париз да би својим члановима пружило могућност да се упознају и са приликама професионалним и у другим земљама; међутим било је приморано, не својом кривицом, да то сведе на најмањи број.

На крају се Удружење и овом приликом најтоплије заваљује још једанпут свим колегама који су изразили своје задовољство на организацији прошлогодишњег заседања Сталног комитета у Београду.

У слободном времену овог заседања француске колеге приредиле су срдачне пријеме и другаске вечери, у којима су се сви пријатно и расположено осећали. Тако су била приређена два пријема, један у Трговачкој комори, а други у Париској општини, један другарски ручак на једном импровизираном броду на Сени на самој изложби као и другарску вечеру у једном од најпознатијих барова (Лидо) где су била служена све врсте најбоља француска вина. На крају је приређен банкет на самој Ајфеловој кули у присуству државног подсекретара Министарства просвете и многих познатих стручњака и претставника разних стручних државних установа.

Поред тога су приређене за госпође и остале учеснике шетње кроз Париз, екскурзија у Версаљ и 18 јула већа екскурзија у Руан.

На крају желимо нарочито да истакнемо врло интересно одржано предавање од познатог научника генерала г. Перија о мерењу базе. Исто тако је била организована у једној просторији павиљона „Лепих уметности“ изложба о свим врстама радова геометарског сталежа у Француској како на катастарском пољу, тако и на многим другим.

Не можемо завршити овај сумарни извештај а да се још једанпут топло не захвалимо француским колегама а нарочито г. г. Рене Данжеу, Рајмону Данжеу, Барону и Мартену — који су све учинили да нам боравак у њиховој средини буде пријатан и у трајној успомени.

A. K.

СТРУЧНИ ДЕО

Inž. Dr. Vaclav Kolomaznik

GEOMETARSKI RADOVI NA TERITORIJI ČEHOSLOVAČKE REPUBLIKE, GEODETSKE OSNOVE ZA KATASTARSKE PLANOVE U ČEHOSLOVAČKOJ I NJIHOVA PRIMENA*)

Teritorija Čehoslovačke republike sastavljena je od pokrajina stare Austrije (Bohemije, Moravske i Šlezije) i od pokrajina stare Mađarske (Slovačke i Podkarpatske Rusije). Za sve ove pokrajine, koje čine Čehoslovačku, bile su primenjene ukupno četiri projekcije, od kojih je najstarija — primenjena u Bohemiji, Moravskoj i Šleziji i delimično takođe u pokrajinama stare Mađarske do 1867 g. — bila je projekcija Kasini-Soldner; kako pak ova nije bila iskorišćena u preciznom smislu matematičkih formula to se radi toga i smatra ovaj koordinatni sistem bez projekcije. Na Čehoslovačkoj teritoriji nalazi se pet koordinatnih odnosno projekcionih sistema. Ovakve okolnosti pokazuju teškoće za transformaciju koordinata iz jednog sistema u drugi.

*) Privedba prevodioca: Ovo je jedan deo izveštaja podnetog Stalnom Komitetu Medunarodne Federacije geometara u Parizu 1937 god. od strane Čehoslovačke delegacije. Dozvolom samog pisca — inače šefa biroa za triangulaciju i našeg poznatog prijatelja — iznosimo njegovu vrlo interesantnu sadržinu u prevodu sa francuskog.